

Glas občin

GLASILO ZDRUŽENJA
OBČIN SLOVENIJE

2020 / januar

- 3** Pogovor s predsednikom Vlade RS Marjanom Šarcem
- 9** Vladna delovna skupina za znižanje stroškov občin
- 13** Združenje občin Slovenije pozdravlja ponoven poizkus ustanovitve pokrajin
- 16** V procesu priprav na izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027
- 29** Združenje občin Slovenije uspešno pri blaženju težav občin, kjer se dnevno beleži ilegalne prehode mej

Osrednja tema

7

Povprečnina za prihodnji dve leti enostavno kar določena

OCENA ZA TLA: Novo spletno orodje za pomoč pri varovanju tal in trajnostnem upravljanju z njimi

Ana Čebin, Jurka Lesjak, dr. Borut Vrščaj (vodja projekta Links4Soils)
Kmetijski Inštitut Slovenije

Tla so pomemben in neobnovljiv naravni vir. Poleg hrane, pridelane na kmetijskih zemljiščih, tla človeku nudijo številne pomembne ekosistemske storitve, kot na primer shranjevanje in filtriranje padavinskih voda za čisto pitno vodo. Na žalost pa so pri upravljanju s tlemi te tako pomembne storitve najpogosteje spregledane.

Tla so res zapostavljen naravni vir; so tako samoumevna, da jih ne zaznamo in se ne zavedamo, kako sta življenje na kopnem in dobrobit človeka od njih odvisna. Predstavljate si morje, polno življenja. In kopno – sam kamen, brez tal. Ni rastlin, ni živali, ni človeka. Tla torej

niso samo kmetijstvo in hrana, temveč tudi zagotavljajo pitno vodo, usmerjajo rabo prostora, videz krajine in prirast lesa v gozdovih. S svojimi lastnostmi usmerjajo biotsko pestrost tako vegetacije kot živalstva ter še mnogo drugega. Dobra tla so naravno bogastvo, s katerim je treba trajnostno gospodariti in tudi skrbeti, da bodo kot zdrav člen okolja dajala na voljo nam in našim zanamcem. Cilj mednarodnega projekta **Links4Soils**, ki ga vodimo na Kmetijskem inštitutu Slovenije, je **dvigniti zavedanje o tleh**.

Tla pa opravljajo tudi druge funkcije: npr. na enem kvadratnem metru lahko shranijo tudi več kot 200 litrov vode. Zdrava, globoka tla so edini učinkovit naravni filter, ki zagotavlja pitno vodo. Čeprav so pri oskrbi s hrano tla ključnega pomena, v Sloveniji še vedno dnevno pozidamo preveč površin. Tla so temeljnega pomena tudi za okolje in blaženje

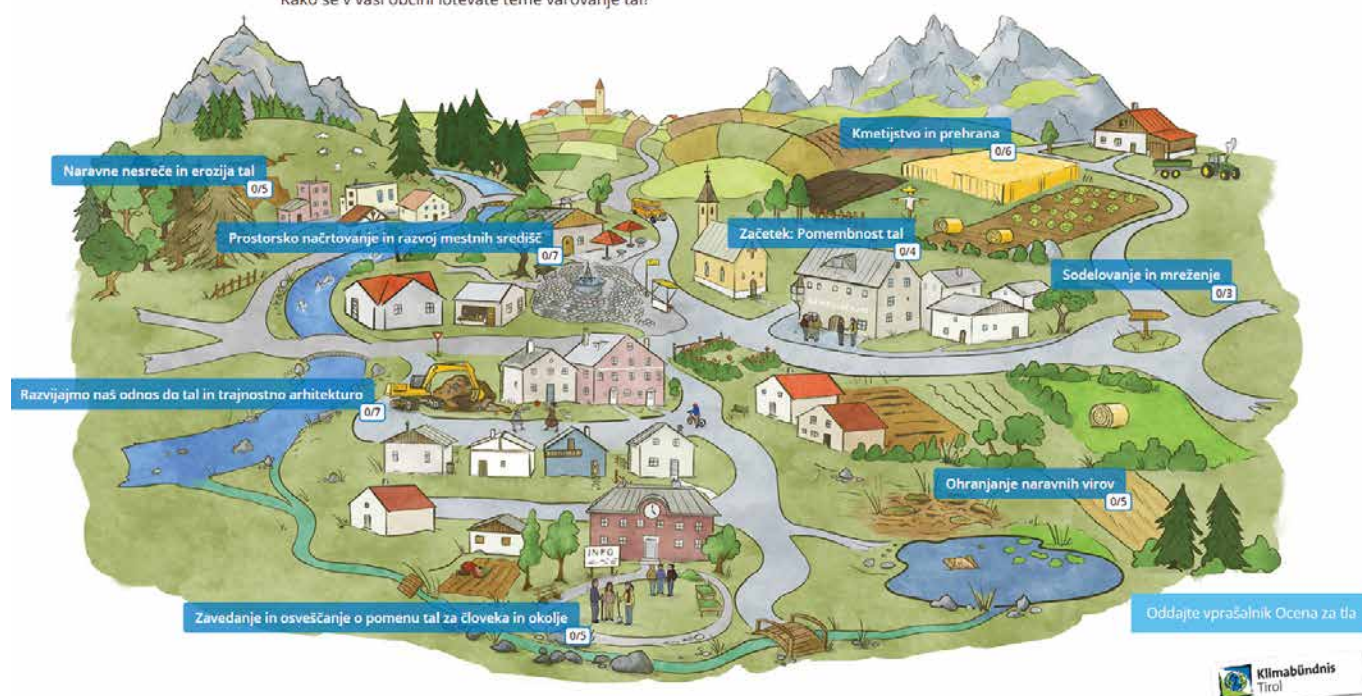
klimatskih sprememb, saj omogočajo življenje mnogim organizmom, ki so pomemben člen v kroženju hranil, npr. razgradnji organskih snovi in kopičenju humusa. Prav slednje je pomemben člen pri skladiščenju ogljika v tleh, saj s primernimi rabami lahko v tleh zadržimo precejšnje količine CO₂ – toplogrednega plina.

Trajnosten razvoj zajema tudi trajnostno gospodarjenje s tlemi, to je racionalno rabo in preprečevanje degradacij tal. Občinske uprave so često pred težko nalogo, kako ohranjati tla in s tem ekosistemske storitve; katera tla so boljše in katera slabša ter tja usmeriti pozidavo in prometno infrastrukturo; katera so onesnažena ali drugače degradirana in kako ravnati s takimi tlemi; kako se lotiti sanacij oziroma preventivnih ukrepov proti degradaciji, npr. eroziji.

OCENA ZA TLA

Kako se v vaši občini lotevate teme varovanje tal?

Izpolnili ste **0%** Ocene za tla. [Nadaljujte pozneje](#)

Vsaka občina upravlja s svojim prostorom. Ne po svoji krivdi, občinske uprave v Sloveniji in drugih državah niso dovolj osveščene o pomenu tal in kaj je to trajnostno gospodarjenje, varovanje in smiselna raba tal. Spletno

orodje **Ocena za tla** v nekem skromnem smislu izobražuje, osvešča in prispeva k trajnostni rabi in varovanju tal. V ta namen je **Kmetijski inštitut Slovenije** v okviru projekta **Links4Soils** s pomočjo projektnih partnerjev (*Klimabündnis*

Tirol) razvil spletno orodje **Ocena za tla**, ki upravljavcem ponuja nabor idej za trajnostno ravnanje s tlemi.

vprišanje 1/4

Naslednje vprišanje

Tla v naši lokalni skupnosti predstavljajo veliko vrednost!

Drži

Ne drži

Orodje **Ocena za tla** je zasnovano tako, da uporabnika vodi skozi vprišanja z različnih sektorjev (npr. kmetijstvo in prehrana, ohranjanje naravnih virov, prostorsko načrtovanje, itd.). Le-ta, na občinskih upravah vsakodnevnim temam, vprišalnik namenja veliko pozornosti.

Uporabnik orodja pridobi vpogled v seznam ukrepov za učinkovito ravnanje s tlemi in oceni poznavanje tal ter ustreznost ravnanja s tlemi v lokalni skupnosti. Po izpolnjenem vprišalniku imajo uporabniki tudi možnost svetovanja strokovnjakov pedologov, ki lahko zaposlenim na občinah ponudijo dodatne

informacije o možnostih trajnostnega upravljanja s tlemi v njihovi občini. Tako lahko ugotovijo, kje s tlemi ravna skrbno, smiselno oz. trajnostno ter kje in kako bi lahko upravljanje s tlemi izboljšali. Pravilen pristop na vsakem od obravnavanih področij lahko znatno izboljša stanje tal ter jih zaščiti in ohrani za prihodnost!

vprišanje 2/5

Prejšnje vprišanje

Naslednje vprišanje

Kjer je možno, zelene površine redno vzdržujemo brez uporabe fitofarmacevtskih sredstev in dodajanja šote.

Da Ne Ne vem

Spletno orodje **Ocena za tla** je učinkovito in enostavno za uporabo. Opremljeno je z nazornimi ilustracijami in animacijami. Vprišalnik je možno izpolniti v skupini s sodelavci, izpolnjevanje prekiniti in nadaljevati naslednjič. **Ocena za tla** omogoča tudi preveriti stanje na domačem vrtu in ga, glede na pridobljene predloge, izboljšati.

Ocena za tla je na voljo v slovenščini na povezavi:

- <https://si-soilcheck.alpinesoils.eu/si/survey/s/alpinesoil-si/c/chapter-01>

Vabimo Vas, da več o tleh izveste na spletni platformi za tla Alp <https://si.alpinesoils.eu/> (tudi v slovenščini), si ogledate **bonton ravnanja s tlemi** <https://si.alpinesoils.eu/bonton-ravnanja-s-tlemi>, obiščete stran s podatki tal <https://www.kis.si/eTLA/>, preberete o onesnaženju tal https://www.kis.si/Svetovni-dan-tal_1/ ali prenesete knjižico ekosistemskih storitev tal https://www.kis.si/f/docs/Objave_in_predstavitve_mediji_in_zanimivosti/2018_TlaVOKolju.pdf.

Vljudo vas vabimo, da vprišalnik izpolnite in s tem pripomorete k trajnostnemu upravljanju s tlemi v vaši občini. Hvala, ker skrbite za tla!

Kmetijski inštitut Slovenije

Izdajatelj glasila je Združenje občin Slovenije. Glasilo prejemajo brezplačno slovenske občine in posamezni državni organi. Glasilo izhaja v nakladi 1000 izvodov.

odgovorna urednica:

Polona Drofenik

lektoriranje:

Mateja Faletič

grafična priprava in tisk:

ART32 d.o.o., Špes, grafični studio

uredništvo glasila:

Združenje občin Slovenije

naslov uredništva:

Glas občin, Dunajska cesta 156, 1000 Ljubljana

